

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 16 October 1820.

*Fragmenter af Musikaliska esterrät-
telser från Paris för år 1819.
af Sievers.*

Det torde vara möjligt, att mina nästan alltid ofördelagtiga yttranden öfver härvarande Stora Operan, hos mängen läsare låta förmoda personligt intresse eller ett skeft omdöme. Jag har därför tid efter annan, till stöd för mina åsikter, bilagt här utkomne Allmänna Blad, som innehållit Artiklar om Theatrarne.

Tidningen l'Oracle François innehåller i första Bandets 11:te häfte, följande Kritik öfver Stora Operan, hvaraf jag, på samma grund, vill lemna följande verbala öfversättning.

Allt sedan missödet, som träffade *les Jeux Floraux*, hvars styckevis väckra musik ej förmådde upplyfta den usla texten, har stora Operan, som är i behof af Sångerskor och utfattig på Sångare, icke uppfört annat än Caravanen och Psyche, Psyche och Caravanen. Man hoppades mycket af Lavigné's återkomst, men han har förefallit medelmåttigare än förut, och är således att hänföra i cathogorie af det dåliga. Men som den enögda är Konung bland de blinda, så kan Lavigné ännu gälla för en stor Sångare, jemförd med Nourrit, hvilken på Börsen är en vida bättre Rän-

te-spelare *) än Rollspelare på den Kong Stora Theatern. Laïs är icke en gång skuggan af hvad han fordom var. Vill han någonsin blifva saknad, måste han snar tänka på sitt aflägsnande. Med de nyare Dramatiska producterna är lika illa beskafadt som med Sångare och Sångerskor. Olympie af Spontini inöfvas. Deri skola älskare af infernaliskt larm, som utmärker denna Auctors alla arbeten, få full njutning för sina öron. Vi äro långt itrån at vilja förneka författaren till *Vestalen* sin förtjenst, men är det vår skuld att han icke har studerat Grammatikan? —

Den unga Herz den yngre har gifvit sin annonserade Concert. Den Tyska kändslofulla naturkraften, förenad med den fulländade fransyska mekanismen, uppenbarar sig på ett eminent sätt hos denne sjuttonåriga Pianist. Han spelade en Concert af Field. Jag tillstår att sedan jag känner denna Concert närmare, så förefaller de mig som ägde densamma utom sin Allegro, Adagio och Rondo, något annat. Detta något är hvarken correkthet eller genie ej heller något härmed gemensamt, mer

*) Nourrit besöker Börsen och drifver handel med Aktier. —

let som man plägar kalla talang, det vill äga, förmågan att här och der uppfinna, stället för att efterskrifva, att lämpeligt uttrycka sig och afbryta, utan att genom en fullkomlig tankans utveckling försänka höranne i ett sömnigt tillstånd. Madame Albert, från stora Operan, sjöng några Bra-our-ariet och blef utmärkt applauderad: let hade hon förtjent, om hon också varit äfven så ful, som hon är verkligen kön. Om de flera hundrade unga Herrarne med sina små pipskägg och klackporrar (vanligen kallade Herrar Calicots) kulle äfven hafva tänkt så, kan jag icke säga.

Den så mycket firade Tulou blåste i ofvannämnde Concert variationer af egen composition. En konstnär's Esthetiska personlighet (man tillåte mig detta uttryck) är en sak hvarpå man i Tyskland alldeles icke förstår sig. Der ställa de sig fram för sin Notpulpet, producera sin talang, nemligen om de hafva någon, gå sedan hem, och tro allt annat vara opassande. Detta kommer deraf, att Tyskarne, såsom Grekernes Antipoder, icke äro plastiska, utan något annat, hvilket allt sedan jag är Frankrike låter i mina öron som ordet genie, i den goda Lessings. Fransmänneria deremot äro de filosofiska formerna illgifne, om icke de intellectuella, åtminstone de kroppsliga. Äfvenså Herr Tulou, jag vill derpå anföra et bevis. —

Se honom, der uppträder han, icke i ett lugnt högtidligt Majestät, (ty denna orm gick med den oinskränkta Monarchien förlorad) utan med denna iltfäpnale, men dock värdiga brådska, som uppenbaras hos en man, som kan smida ett ern under det han har många andra i ålden, och dervid är populär och nedläande. Innan konstnären öppnar sina läppar (nemligen till Flöjtblåsningen) applauderar det församlade folket sig till svullna länder. Hvad gör väl Hr Tulou? — Cæsar bortlade kronan som Antonius påsatte honom: Hr Tulou träder fram till Proscenium, visar en verkligen huld anblick,

drager hufvudet och hela kroppen något till vänster; hvarunder han med båda händerna gör en afböjande Pantomime. Som denna bild har det gemensamma med så mången annan, att hvad den skall betyda måste skrivas derunder, så vill jag under denna min bild, till förklaring bifoga följande ord: "älskvärda Damer och Herrar! Eder välvilja nedtrycker mig och kommer mig att rodna. Inom mig håller jag mig väl för att vara den första flöjtblåsare på jorden, men höflighets-cathechesen *) har lärt mig, att man i sitt yttre måste vara så blygsam som möjligt. Haf emedertid tusen och tusen gånger tack, för det innerliga nöje som edra bifallstecken förorsaka mig. Må ni också änyo begynna, när Er så behagar, ty att min Pantomime söker bringa er till tystnad, sker, som barnen pläga säga, bara för ro skull.

Herr Gugel, valdhornist, har med sin tioåriga son gifvit Concert. Oberons-hornet skallade i öknen, men Cherubini, Pär, Spontini, Kreutzer, Plantade; Baillet, Jadin m. fl. sände den underbara ynglingen sina bifallsrop. Skola vi anklaga Naturen, som smyckar fälten med grönt, denna förtjusningens och hoppets färg, för det att Concerterna i salongerna förgätas **) vid Concerterna i skogarne? Nej! ty det är ju samma natur som ingjuter ynglingen den anda, hvarigenom hans trollhorn får magt öfver vänner och fiender, öfver välsignade och ofundsjuke. Äfven i sin älskvärda personlighet liknar han den blonda Alfernas Konung. Behöfves ännu

*) Le Catechisme de la Civilité är en särdeles omtyckt bok, som lär barnen, huru många fotskrapningar de böra göra fram och huru många tillbaka; huru ofta de böra säga Monsieur eller Madame; att de aldrig böra spotta på golvvet, sållan i Caminen, men alltid i näsduken. Hvarje väl uppfödt barn måste dageligen upprepa silt pensum ur denna Catheches.

**) Det bref hvarntur detta är hemtat var skrivit i Maj månad.

det kalla förstånds-omdömet öfver gossens virtuositet? Må andra väl konditionerade Valdhornister halva öfvervigt i färdighet och tonstyrka, jag anser denna unga konstnär, i hänseende till den lefvande anden af geniets skapande eld, för den förträffligaste Virtuos på detta Instrument, som för det närvarande finnes i Musikaliska världen.

Musikaliska Anekdoter.

Om Riks-Rådet Grefve Creutz, af Gretry.

Det är otroligt, huru mycket Hr Grefve Creutz, (Svenske Ambassadeuren i Frankrike) genom sin kärlek för Musiken och sin uppmuntrande godhet för mig som Virtuos, upplifvade mitt nit och derigenom gaf anledning till min svaga snillefosters förökelse, under de vid pass åtta års tid, som han täcktes hedra mig med den renaste och uppriktigaste bevågenhet. Han ögde mycken känslighet, var tankspridd och melankolisk, bevandrad i alla vetenskap, och Förtattare till förträffliga och i Sverige mycket värderade Poesier: Musiken, som han innerligen älskade, utan att sjelf vara Musicus, utgjorde hans lefnads lycksalighet. Han tyckte särdeles om att se mig componera; fem eller sex timmar förgingo härunder som ett ögonblick, så för honom som för mig. Om jag påfann någon passande musikalisk vändning, så märkte han det genast, och gaf genom sina exclamationer tillkänna; huru förnöjd han var dermed. När han fann att jag var synnerligen hågad för compositioner och sysselsatt med lyckliga idéer, så aflägsnade han sig, af frugtan att störa mig, och gaf mig med låg röst bifall. — Om jag ej var synnerligen hågad att arbeta, så påfann han alltid någon anledning att förnä mig dertill: ibland äggade han min egenkärlek, i det han sade, att det som sysselsatte mig, var obeskrifligen svårt att

sätta i Musik; ibland föregaf han, att jag dagen förut ej märkt, att ett Musikaliskt drag då undfallit mig, hvilket liknade ett som jag förut användt. Jag skyndade då genast till mitt Fortepiano, för att blifva öfvertygad derom, och så snart han lått mig dit, så måste jag sitta länge qvar och arbeta. Intet medel gifves, som han ej nyttjade att upplifva min fantasi. Han var tillstädes vid alla mina repetitioner, och om auctors-nitet bragte mig att med för mycken hetta tala med någon Aktör, så ställde min goda Grefve allt till rätta igen. Man kände så väl den förbindliga del han tog i min Musik, att det som oftast hände på Theatren, att sedan något nytt arbete af mig blifvit uppfördt, så var det ej jag som blef lyckönskad, utan Hr Grefve Creutz blef kringhvärfd, och det var han som fick complimenterna.

Om Vogel.

Christopher Vogel dog i Paris den 28 Juni 1788; han var född i Nürenberg år 1756, der hans smak för Musiken ganska tidigt började röja sig. Han studerade denna konst i de namnkunnige Mästarna Hasses och Grauns arbeten. Då han ankom till Frankrike omkring 1777 och 78, uppeldades hans snille vid åhörandet af den ödödlige Glucks Piecer. Längre nödgades han att endast föda sig genom notskrifning, och det var ej förr än 1786, som han vågade framgifva sin första Operat: La Toison d'Or. Detta Theaterstycke var nog felagtigt i sin plan, och genom monotonien af situationerne; likväl bevisman Vogel all rättvisa, och fann i hans arbete ett grundadt hopp för den lyriska scenen, att se dess förluster till någon del ersatte. Vogel, uppfyllt af vördnad för Glucks arbeten, trodde sig böra göra honom ett erkänshets-offer af sitt första försök. Denne store Man svarade honom bland annat, i ett bref af den sista

October 1787: "Det är hos en Compositör den Dramatiska talangen som främst bör värderas, och det är till densamma, som jag af allt mitt hjerta lyckönskar er. Denna talang är hos er så mycket mera oskattbar, som ni äger den mindre af konsten än naturen." — Sedan planen till ofvannämnde Opera blifvit förändrad, ändrade ock Vogel hvad i Musiken kunde emottaga en större fullkomlighet, och viste sig häruti böjlig för goda kännares råd. Vid sin död efterlemnade han Operan Demophon färdig. Denna Opera är i en helt annan stil än den förra: och utvisar att Vogel visste böja sin talang efter olika ämnen, att han kände Theater-conventionerne, och att han gjort stora framsteg i den Dramatiska konsten. Ouverturen är ansedd som ett mästerstycke. — Utan all protection och hatare af skryt, charlatanerier och intriger, hade Vogel blott sin förtjenst att tacka för sitt anseende. Han dog mycket fattig, och visade under hela sin lefnad den högsta grad af deltagande och medlidsamhet. Ett drag som utvisar detta och hedrar hans minne, vill man till slut anföra: Oagadt sin fattigdom, delte han dock allt hvad han ägde med en Musicus, som för sjuklighet skull ej fann medel att kunna bärga sig.

Om Drinkare, af Mercier.

Den egenskapen att kunna dricka hurtigt har hos många Nationer blifvit hållen i agtning, emedan den förutsätter en styrka i hufvudet som mycket väl passar sig för en general, en höfding, en stridsman. Krigiske folkslag i synnerhet, hafva satt mycket värde på denna egenskap, hvilken beror af en god kroppsbyggnad. De bruk,

som ofta förekomma oss löjlige, skola likväl alltid finnas hafva en viss grund, när man kastar ett granskande öga på deras ursprung.

Man har velat anmärka att vindrickare äro starkare, käckare och tilltagsnare än andre, och detta har tvifvelsutan bidragit att ge förmågan att dricka bra, ett slags anseende, liksom vore den ett bevis på tapperhet.

På en aftonmåltid, som Alexänder gaf sine Generaler, utsatte han en belöning för den som kunde dricka mest. Promachus, som var hjelte i detta Riddarspel, erhöill en guldkrone; men han dog tre dagar derefter, och efterföljdes i grafven af fyratioen bland dem som täflat om äran i denna besynnerliga kamp.

Näst efter Tyskland är Sveitz det land hvarest man dricker mest. — Den egenskapen att kunna dricka dugtigt prisas ännu i många Cantoner.

Sveitzarne erindrade sig med förundran en Fransysk Ambassadör, som, återkallad af sitt Hof, skulle taga afsked af Cantonernes Representanter. Min Herre, sade en af dem till honom, ni får ej fara ifrån oss utan att dricka stigbøgelvinet (afskedsskålen). Stigbøgelvinet, svarade Ambassadören, bör drickas ur en stövel; derpå afdrog han den ena af sina stöflor, lät fylla densamma, och tömde den utan att hvila; drog den åter på sig, steg till häst och lemnade det goda folket alldeles i hänryckning öfver denna händelse, som med stor sorgfällighet är antecknad i Sveitzerska Historien.

(Forts. e. a. g.)